

Iskate vsak študent
in večja s poštnim
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za tretje leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravitelstvu tiskarne
sv. Cirila, koroške
ulice št. 6. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katoli-
skega društva do-
bivajo Met. lista po-
sredstvom naročnice.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvom v pouk in zabavo.

Pisarni št. 444
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Nekopirani se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vretice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Iskate se sprejemajo
do sreda opoldne.

Štev. 21.

V Mariboru, dne 26. maja 1904.

Tečaj XXXVIII.

Kmet plačaj!

Strašno je divjalo zadnje dni po Spod. Štajerskem. Že 19. t. m. je vihrala po Slo-
venskih gorica taka nevihta, kakor je že
ljudje dolgo ne romnijo. Vihar je tako vihral,
da je napravil na travnikih, poljih, v gozdo-
vih, po vinogradih in sadonocnikih tako škodo,
da je uničil posestnikom ves sad. Lepo upanje
po bogati žetvi je splavalo po vodi. Posestniki
ne bodo ničesar želi. Travniki in polja so
popolnoma poteptana, sadonocniki so goli,
sadno drevje stoji golo, brez listja, brez na-
debujnega ploda. Veliko dreves je vihar podr-
l. V gozdih ležijo močna debla vsa skrižem,
vihar jih je podr. Strehe na hišah so letele
po zraku kakor bi bile iz papirja narejene in
tu in tam je podr. vihar celo hiše.

A tudi deževalo je grozno, vmes pa je
klesala debela toča. Jarki in potoki so narastli
in nanosili na lepe travnike in njive veliko
prsti in kamenja. Strašno je bilo. Prišlo je
nenadoma, in v par minutah je bilo vse uni-
čeno. Prebivalci in posestniki pa so stali nemi
in niso od žalosti vedeli, kaj bi počeli. Neka-
teri so se jokali, ko so videli, da je vse uni-
čeno, in začeli premišljevali, kako bodo mogli
preskrbeti ubogo družino. Nekaterim ne bo
kazalo družega, kot da si bodo morali iskati
kruha v tujini.

Pa saj drugače se ne more zgoditi. Hiše
so poškodovane, krma za živino je uničena,
žito je poteptano, sadno drevje golo, vino-
gradi opustošeni. — Za te uboge je vse
upanje splavalo po vodi. Domača gruda in
domača dežela, katero nad vse ljubijo, je izgu-

bljena za nje, v tujino bodo morali, če ne
dobijo izdatne pomoči od države.

A koliko lahko te pomoči pričakujejo je
obče znano. Kako pa se postopa? Črez ne-
kaj dni po uimah se to naznani dotičnim
oblastem. Komisije, ki bi morale hitro prei-
skati škodo, navadno črez kake 4 tedne pridejo
gledat, ko ljudje že deloma sami popravijo
škodo in tako zakrijejo, kar je bilo v resnici
škoda. In kaj se zgodi? Tistih par krajcarjev,
ki se opustijo pri plačevanju davkov, to je
vse kar se stori za uboge ljudi. 308.996.175 K
znašajo stroški za avstrijsko in ogrsko armado.
51.271.410 K stane mornarica. Za leto 1904
znaša potrebščina 426.304.926 K za l. 1905
pa se še pomnoži za 121.877.071 K. — 163
milijonov zahtevajo zopet za vojne potrebe,
velika svota se zahteva za nove topove, ker
so stari že preslabi. Teda črez par let bodo
mogoče že ti novi topovi za nič in treba bo
zopet drugih. — Odkod pa pride denar?
Veliko od te svote plačajo kmetje. Odkod pa
naj kmet jemlje denar za plačevanje davkov?
Zmiraj se zahteva, naj se zboljšajo plače
uradnikom. Mi nismo zoper to, da bi se
nižjim uradnikom stanje izboljšalo, a odločno
moramo ugovarjati, da se zvišajo višjim
uradnikom. Vsak mesec dobi uradnik svoj
denar redno in naj toča še tako pobije in
naj vihar vse poruši. Prvega vsakega meseca
je denar, pa je amen. Kje pa jemlje kmet
denar? Edino upanje je njegovo polje, a še
to mu je sedaj vse uničeno. Žalostno stanje!
Kaj naj uči ta žalosten položaj? Naša zah-
teva se glasi: »Dajte kmetu toliko pravice,
da si sam lahko pomaga!« Nekaj pravic

smo dobili po novem volilnem redu. Stavimo
svojo dolžnost pri prihodnjih volitvah in
volimo take moše, ki čutijo naše žalostno
stanje, volimo take moše, ki bodo nam
kmetom tudi kaj pomagali! A mi tudi z
novo volilno reformo še nismo zadovoljni
in zahtevamo še več — mi nismo zadovoljni
z drobtinicami, ki padajo od bogate mize
bogatašev, mi hočemo celi hleb kruha,
mi hočemo več pravic, da si sami
zboljšamo svoje žalostno stanje.
Uverjeni smo, da bodo naši slov. poslanci
napravili potrebna pota in pomagali, kar
bodo mogli.

Rusko-japonska vojna.

Dve japonski bojni ladiji uničeni.

Nezgoda, ki je zadela Ruse s »Petro-
pavlovskem«, je izravnan. Japoncem sta se
potopili dve bojni ladiji. Poročila
o tem se glase:

Čifu, 19. maja. Nekateri iz Talienvana
dosli Rusi trde, da sta neka japonska oklop-
nica in neka japonska križarica pri Port
Arturju v ponedeljek zadeli ob mino ter se
potopili.

London, 19. maja. Reuterjev urad po-
roča iz Čifu: Potopljeni japonski
ladji sta linijska ladja »Sikišina« in velika
križarica »Asama«. Potopili sta se mej bom-
bardiranjem na Port Artur. »Sikišina« se je
potopila v par minutah, »Asama« pa še le,
ko so jo zavlekli nekoliko proč. Ruska tor-
pedovka je priplula iz portarturske luke, a

Listek.

Prihod Slovencev v sedanje dežele.

(Javno predavanje, prirejeno po »Zgodovinskem društvu
za Sloven. Štajer« v Narodnem domu mariborskem,
dne 5. maja 1904.)

(Dalje.)

V drugem listu istega leta (1809) piše
Dobrowsky Kopitarju: »Slovenci so postran-
ska veja Hrvatov ter se preselili menda z
Obri (Avari) in za Obrov še pred Hrvati, ki
so se naselili za Heraklijeve dobe (610—641)
v Dalmaciji.« Po tem mnenju bi Slovenci bili
na sedanjo zemljo prišli nekaj pred l. 600
po Kr. roj. in torej na tej zemlji ne bili
prvobitni. Tukaj je Dobrowsky v resnici že
prav blizu.

Tudi Kopitar (Glagolita Cloz. in Klei-
nere Schriften) je bil v obče Nestorjevega
mnenja. Izrecno protestuje zoper mnenje, da
bi v ogrsko nižino Slovani bili prišli z Obri
vred. Bivali so tukaj baje davno prej. Nadalje
je mislil, da bi se po vzhodnih Alpah, t. j.
po Gorotanu Slovani bili naselili leta 334.,
kakor so tudi takrat bili razstopili čez Balkan.
— Med 610 in 640 se Hrvatje in Srbi naselijo
v svoji današnji domovini in raztrgajo na ta
način one Slované, ki so tedaj bivali od Go-

rotana do Soluna. Potemtakem bi se Srbo-
hrvatje bili pozneje vrinili med Slovence in
Bolgare in je v sedanjih Jugoslovanih razlo-
čevati dva glavna razroda: na eni strani
Slovence in Bolgare, na drugi Hrvate in Srbe.

Vsestranski, izčrpno in temeljito je naj-
starejšo zgodovino vseh Slovanov razložil
Šafarik v obširni knjigi »Slovanske staro-
žitnosti. 1835.« Tukaj uči: Najmanje od 5.
stol. pr. Kr. sem stanujejo Slovani za Karpati
od Vzhodnega do Črnegega morja, od razvodja
Visle in Odre do Donave in v severu do
Ilmenskega jezera. Tudi tokraj Karpatov so
bivali od nekdanj, in sicer od Karpatov do
Jadranskega morja. Sklicuje se na imena
kakor »pleso« (pri Slovaki, Moravanih, Rusih
in drugih Slovanih = jezero), ki je bilo ime
za Blatno jezero; »Tsierna« (mesto ob Črni
na ogrsko-erdeljski (sedmogrski) meji); tam
se je našel kamen, postavljen 157 po Kr. r.,
z napisom, ki pravi, da je bila v Črni rimska
vojaska štabija; kamen se shranjuje v Me-
hadiju. »Pathissus« = Poljske, in še več
takih. Šafarik pravi, ta pradedna imena so
brezdvomno slovanska, torej so tam v pra-
davnini morali bivati Slovani.

Kakor Nestor je tudi Šafarik mnenja,
da so podonavske Slované okoli l. 340 pr. Kr.
porinili Kelti čez Karpate; nekaj pa jih je
ostalo.

Na jugu od podonavskih Slovanov so
bivali Ilirci, ljudstvo trškega plemena; njih
potomci so bržkone Albanci. Ilirci torej
s Slovani niso sorodni. Na ilirsko-slovanski
meji je prebivalstvo bilo mešano; in ko so
pridrli Keltje, je gotovo mnogo Slovanov se
zateklo v ilirske gore, kjer so pod poznejšim
rimskim gospodstvom izginili.

Ob obalah Jadranskega morja pa so ta-
krat bivali Venethi. Ilirci ali Slovani? Šafarik
je ima za Slované. Potemtakem bi bili Slo-
vani že v najstarejši dobi bivali v nepretrgani
zvezi od Jadranskega do Vzhodnega morja.

Kaj pa je s Kopitarjevimi Gorotanci, ki
bi se bili naselili l. 334.? Kopitar je našel,
da je rimski cesar Konstantin Vel. bil l. 334.
300.000 Sarmatov naselil po Skitiji, Trakiji,
Makedoniji in Italiji. Sarmate je imel za Slo-
vane, beseda Italija pa mu tukaj pomeni
pokrajino vzhodnih Alp ali poznejšega Goro-
tana. Šafarik pa je dokazal, da se je Koni-
pitar tu bil dvakrat zmotil.

Na Ogrskem so na desni strani Donave
v dobi vesoljnega preseljevanja narodov stari
ostanki nekdanjih Slovanov gotovo izginili
popolnoma.

300 let pozneje, namreč predno so to
zemljo zasedli Ogri, pa so ondi vendar bili
Slovani. Kedaj in od kod so zopet prišli tje?
In kedaj in odkod pridejo Slovani v Gorotan?